XVII. évfolyam, 5. sz. Megjelenik havonta Sopron, 1930. május 15

MISSZIÓI LAPOK

Az ág. h. ev. misszióegyesület hivatalos közlönye

Alapította: SCHOLTZ ÖDÖN esperes

Szerkeszti: BR. PODMANICZKY PÁL
egyetemi theológiai tanár

A Missziói Lapok előfizetési ára 1 P a Misszióegyesület pénztárosának, Broschkó Gusztáv Adolf esperes úrnak címére küldendő, Budapest IV. Deák-tér 4.

Vitéz Tóth Alajos könyvnyomdai műintézete, Sopron. 443

Sajnos, még mindig kérnünk kell kedves olvasóink: gyüjtsetek előfizetőket!

Ha minden előfizető *legalább még egy előfizetőt* gyűjt, biztosítva lesz a Missziói Lapok fennmaradása

Ha kedves előfizetőink nem serénykednek s nem gyűjtenek előfizetőket, a Missziói Egyesület nem fogja fenntartani a lapot.

Ha minden előfizető legalább még két előfizetőt szerez, lehetővé tesszük, hogy a Missziói Lapok egyre több képet közölhessenek s terjedelemben is növekedhessenek.

Nem kérünk lehetetlen dolgot. Van a Missziói Lapoknak olyan barátja is, aki egymaga több mint 100 előfizetőt gyűjtött Kövessük példáját!

A nagytiszteletü *lelkész urak* hiveik között sziveskedjenek *előfizetőket gyüjteni!*

A nagytiszteletü *vallástanár urak* tanitványaik között sziveskedjenek *előfizetőket gyüjteni!*

Kérelem: Ha valakinek van a Missziói Lapok jelen évfolyamának 1. számából **nélkülözhető** példánya, nagy hálára kötelezne bennünket, ha elküldené a szerkesztő címére: Sopron, Szegély-u. 20.

XVII. évfolyam, 5. szám. Megjelenik havonta. Sopron, 1930. május 15

MISSZIÓI LAPOK

Alapította SCHOLTZ ÖDÖN esp. Szerkeszti BR. PODMANICZKY PÁL egy. theol. tanár

Az Ur Jézus egy nőtanítványa Indiában.

Mayavaram városának a határában van a lakóhelye egy „félelmet nem ismerő oroszlán“-nak nevezett nemzetségfő messze szétágazó családjának. Házaik mögött gyümölcsben gazdag nagy kert terül el. Ebben a kertben van a család két ájtatossági helye is. Igen kezdetleges mind a kettő Az egyik egy szabad térség, amelyen néhány kő van egymás mellé állítva A család egyik ősanyjának megjelent férjhezmenetele előtt álmában az istennő s azt mondta neki, hogy elmegy vele Mayavaramba, de az az óhajtása, hogy ott ne templomban tiszteljék. A fiatal asszony állíttatta Mayavaramba való megérkezése után ezeket a köveket, amelyeket mai napig is leöntöznek az asszonyok minden kedden és pénteken tejjel, olajjal. vajjal és kókuszdió-tejjel s imádják őket. A másik ájtatossági hely magas fák alatt van. Nyolc-tiz kőből összerótt házikó, amelyben esténkint olajlámpát égetnek egy olyan isten tiszteletére, akit nem imádnak látható alakban. Előző formájában állítólag pária volt, akit itt ezen a helyen súlyosan megsebesítettek s haldokolva meghagyta hozzátartozóinak, hogy imádják. Ha ezt megteszik, jól fog menni a soruk Régebben disznókat és kecskéket áldoztak neki.

Ebbe a majorba tért be egyszer egy bibliaárus asszony s késznek nyilatkozott itt, ahol annyi asszony él együtt, tanítani őket. Az asszonyok azonban azt mondták, hogy nincs nekik kézimunka tanuláson kivül egyéb tanulásra szükségük. Végighallgatták ugyan a bibliai történeteket, de úgy látszott, ezek nem tesznek rájuk mélyebb benyomást. Csak Szinnajahl, a nemzetségfő egyik leánya lett a bibliaárus asszony tanítványává. Évek során át az maradt s később is követői közé számította magát. Szinnajahlt még gyermekkorában férjhez adták egy közeli rokonához, aki ugyanabban a házban lakott, amelyben ő De olyan ellenszenvvel

viseltetett ez iránt a férfi iránt, hogy amikor fölserdült, akkor sem akarta férjének elismerni. Szülei igen fájlalták ugyan ezt, de nem kényszerítették leányukat a házasságra A „félelmet nem ismerő oroszlán“ megigértette a halálos ágyán leányával, hogy hozzámegy a férjéhez. De bizony még igy is beletelt pár év, mig Szinnajahl beváltotta igéretét. Atyja halálát, aki kedves, nyájas ember volt, igen nehéz szívvel hordozta. Édesanyja mindig rossz kedvü volt Egyszer azt mondta, hogy isteneik elveszítették hatalmukat. Ez a kijelentése arra vonatkozott, hogy családjuk még a családfő életében eladósodott és elszegényedett De azért a keresztyének Istenében sem tudott hinni. Sok évi ismeretség után a bibliaárus asszonyokkal azt mondta egyiknek, hogy keveredhetnék ő előkelő kaszthoz tartozó asszony létére a keresztyének közé Leányának a tanulását is szerette volna félbeszakítani, de Szinnajahl nem hagyta magát Példáján fölbuzdulva a ház néhány kisebb leánya is nekilátott a tanulásnak.

Az asszonyoknak sehogysem tetszett Szinnajahl magaviselete. „Ha mi ájtatoskodunk, alig kulcsolta össze a kezét, máris otthagy bennünkat mondván: Én csak Istent, a Teremtőt imádom“, — panaszolták. „Olyan vagy, akárcsak a keresztyének. Bizonyosan oda is akarsz menni közéjük“, — mondogatták. „S ha csakugyan megtenném, mit tehetnétek ellene?“ — felelt Szinnajahl.

Végre is rászánta magát, hogy hozzáköltözik a férjéhez. Hűséges felesége lett neki s boldogan éltek. De nem sokáig. Két esztendő mulva nagy szerencsétlenség történt. Szinnajahlt megmarta a kertben egy kigyó. Lába vérzett utána és megdagadt Hozzátartozói megtettek mindent, a mi tőlük telt s a legkülönbözőbb indiai orvosokat hivták hozzá, akik között akadnak nagyon ügyesek, de semmi sem használt. Varázsolókkal is próbálkoztak, meg amulettekkel s rongyokba tekert pénzdarabokat kötöttek a csuklóira. Igy találta a bibliaárus asszony, akit nem akartak beereszteni a beteghez, attól való féltükben, hogy a varázsszerek hatását le találja rontani, Szinnajahl azonban, aki nem hitt többé a varázsszerekben, átölelte a bibliaárus asszonyt, kérte, maradjon ott nála, vagy vigye magával Ezt persze nem tehette az asszony, de többször is meglátogatta, vigasztalta, imádkozott vele. Amikor azt modta neki, hogy Isten néha nehéz próbát bocsát ránk, hogy megtisztitson, mint az aranyat, azt felelte Szinnajahl: „Épen azért mérte rám ezt Isten, mert tudja, hogy szeretem.“ Tizennyolc napig szenvedett nagy kinokat Szeme világa elhomályosult, hangja fölmondta a szolgálatot. Amikor

utoljára látta a bibliaárus asszony, már alig volt beszéltényi hangja, csak azt suttogta: „Úr Jézus! Úr Jézus!“ Mialatt családjának legtöbb tagja egy pár mérföldnyire lakó rokonuk temetésén volt, azalatt aludt el szép csöndesen Szinnajahl. „A keresztyének Istene az oka halálának“, — hangoztatták hozzátartozói.

Mi is abban a hitben vagyunk, hogy a keresztyének Istene hivta magához. Az, akiben megtanult hinni, s akihez hiven ragaszkodott utolsó súlyos betegségében is, nem taszitja el.

Számunkra kietlenné vált a ház az ő eltávozásával, — irja az egész történetet elbeszélő misszionáriusnő — de hálát adunk Istennek, hogy sok esztendő munkája nem volt hiábavaló.

Pogány és keresztyén afrikai királyok.

Jelen számunknak két képe is megsejtet valamit abból a merő ellentétnek is beillő óriási különbségből, amely egy afrikai pogány meg egy afrikai keresztyén uralkodó külső megjelenése, szokásai, életmódja s mindezeknek alapjául szolgáló lelki világa között van. A pogány király a maga hatalmi jelvényével, a szertelen tollkoronával, cifra ruhában, napernyőt tartó rabszolgájának s rútabbnál rútabb bálványainak a társaságában áll előttünk. A keresztyén királyok egyszerü, de tisztességes öltözetben, egymással való test véri együttlétben láthatók képünkön.

De hadd álljon itt pár adat annak a megvilágítására, micsoda lélek vezérel egy egy ilyen Krisztus nélkül, pogány sötétségben botorkáló zsarnokot s egy-egy Krisztus nyomán a világosságban járó, népe javát szívén viselő uralkodót.

Mtéza, Uganda királya vérszomjas szörnyeteg volt, aki legnagyobb gyönyörűségét az évenkint egyszer kétszer megismételt rettenetes emberészárlásban, az ugynevezett kivendóban lelte. Egy-egy ilyen kivendo alkalmával 2000 embert gyilkoltatott le szörnyű kegyetlenséggel.

Fia és utóda Mvangva ölette meg Hannington püspököt és társait s a bennszülött keresztyének közt is rettentő vérengzést vitt véghez. Több mint harmincat elevenen égettetett meg. Egy sereget nyársra húzatott s egyéb borzalmas módon kinoztatott halálra.

De még ezeken is túltett egy asszony, I. Ranavalona, Madagaszkár királynője. Miután már éveken és éveken át a legkegyetlenebbül üldözte keresztyén alattvalóit, utoljára 15.000 főnyi kato-

Afrikai pogány király.

naságot rendelt a keresztyénség gyökeres kiirtására. Katonái a legborzalmasabb halálnemekkel dolgoztak. Keresztre feszítették, karóba húzták, megkövezték, elevenen égették el a keresztyéneket.

Ezekkel az akármeddig folytatható elrettentő példákkal szem-

ben álljon itt valósággal bennünket keresztyéneket is megszégyenítő példa gyanánt egyetlen afrikai keresztyén uralkodónak „a jó Khámé király"-nak az alakja. Apja még pogány volt, de ő már gyermekkorában megismerte az Úr Jézust s attól kezdve egyre azt forgatta a fejében, hogyan uralkodjék majd egykor népe javára. Amikor trónra került, látván, hogy a szesz micsoda rombolást visz végbez a népe között, megtiltotta mindenfajta szeszes ital készítését és behozatalát. S amikor az országában élő fehér emberek, „keresztyén" kereskedők ismételt tilalmának ellenére sem szüntek meg népe közé szeszes italt csempészni be, egyszerüen kikergette

Afrikai keresztyén királyok.

őket az országából. Előzőleg gyűlést hívott össze országa, Becsuána ország fővárosának, Sosongnak a piacára Ott bátran és határozottan szemükre hányta a fehér embereknek mindazt, amit népe ellen vétettek. Többek között így szólt:

„Minden igyekezetemmel azon vagyok, hogy a népem Isten igéje szerint éljen. Ti azonban olyan gonosz példát mutattok neki, amilyenhez fogható nem volt közöttük még pogányságuk idején

sem, ti Isten igéjének ismeretében nevelt emberek! Embereimet ti kapattátok rá az ivásra! De ma véget vetek ennek a tarthatatlan állapotnak. Még ma hagyjá ok el a városomat és be ne tegye ide többet a lábát egy se közületek!"

Amikor a megszeppent fehérek közül egyik könyörgésre fogta a dolgot s a régi barátság nevében egy kis engedékenységre kérte Khámé királyt, Khámé méltatlankodva felelt: „Hogy mersz te engem barátodnak nevezni, mikor te vagy egyik főkolompos azok közt, akik lábbal tiporják törvényeimet?! Részvétet vársz tőlem? Csakhogy nekem az a kötelességem, hogy a magam népe iránt legyek részvéttel, amelynek Isten állított az élére Ez a kötelességem irántuk is, Isten iránt is."

Ime, ilyen világos látású, bátor harcosaivá formálhatja Isten szent Lelke az igazságnak azokat az emberi lelkeket, akik az ige világossága nélkül maguknak s talán ezreknek meg ezreknek az átkai.

Szadhu Szundar Szingh eltünése.

1929 április 19-e óta semmi hir Szundar Szingről, a világszerte ismert, apostoli munkásságu indiai keresztyénről. Előtte való nap irta Heiler professzornak Marburgba, hogy ismét Tibetbe indul. Teljes tudatában van azoknak a veszedelmeknek, amelyekkel az az a vállalkozás jár, nem kevésbbé a maga testi gyöngeségének, de meg kell tennie kötelességét: hirdetnie kell az evangéliumot, ha tisztára az élete árán is. Ha Isten hazasegíti, nyomban küld tudósítást tibeti missziói munkáiról Ha pedig valami baja esnék, arról a Ganges felső folyásánál Hardwar mellett munkálkodó *T E. Riddle misszionárius fogja értesiteni Heibert.*

A Szadhu tudósítása azonban nem érkezett meg. Utolsó levelé 1929 ápr. 19 én irta Rishi Keshből Harwart mellől. Ott megállapodott egy tibeti kereskedővel, hogy az kisérje el az útján Amikor augusztus közepéig semmi hir sem érkezett Szundar Szinghről, Riddle misszionárius egy társával keresésére indult. Gyalog tették meg azt az útat, amelyen a Szudhu menni szándékozott egészen a tibeti határig, de semmi nyomára nem leltek Szundar Szinghnek. A határon nem eresztették őket át.

Lehet, hogy megváltoztatta az utirányát Szundar Szingh. Lehet, hogy valami betegség tartja vissza tibetben. Ha a zarándokok közt dühöngött kolerát kapta meg, akkor bizony nem sok reménységünk lehet hozzá, hogy még életben van. Lehetséges

az is, hogy elérte utazása célját Risar (vagy Rasar) falut, amely 81° keleti hosszúság és 31° északi szélesség alatt fekszik az Indus, Ganges és Brahmaputra folyók forrásának a vidékén. Már járt itt Sandar Szingh s üldöztetésben is részes volt. Lehetséges tehát, hogy valami fanatikus láma bujtogatására fogságba vetették, vagy egyenest meggyilkolták. Addig nem is érkezhetik róla semmi bizonyos hir, mig nyár jöttével a tibetbe vivő, sokszor 5000 méter magas hegyi utak a Himalájában valamennyire járhatókká nem válnak.

Zeinab, a sivatag gyermeke.

Utoljára olyan rosszra fordult Zeinab szemének az állapota, hogy a szomszédok sem birták ki többé nyögését s egyre noszogatták Fatmét, hogy hozzon orvosságot neki a „hakim"-tól Asszuánból. Végre utrakerekedett a bisari asszony a kis leányával.

Korán reggel igyekeztek nyugati irányba a város felé. A nap rásütött a sárga homoksivatagra, amelyen átvágtak. Elmentek a „holtak városa", egy nagy ezer meg ezer keresztyén és mohamedán síros temető mellett s végre elérték Asszuánt. Szűk, poros utakon át jutottak el sok kérdezősködés után oda, ahová igyekeztek.

Már sok segitséget kereső ember tolongott a kórház körül. Szörnyü volt látni, hogy csak egy nap is mennyi nyomoruság kerül ott össze. A két fáradt, rongyos nő félénken surrant be a kapun a missziói kertbe s ott leültek egy sarokban a porba. A többi paciens közül azalatt sokan hangos kiabálással kértek bebocsáttatást a kórházba.

Ők ketten türelmesen várakoztak. Valami nyugtalanság az ismeretlen miatt, ami következni fog, az ő szivükben is lehetett. Figyeltek, nézegettek jobbra, balra, hogy megtudják, mit tapasztaltak azok, akik már voltak benn a házban. Azok pedig különös dolgokat beszéltek. Beszéltek egy hosszú keskeny asztalról, amelyre ráfektették őket, sok üvegcséről és porocskáról, éles késekről és hosszú kötöző stráfokról, amelyek mind-mind arra valók, hogy egyik embernek a nyomorék lábát, másiknak süket fülét, harmadiknak valami egyéb fájdalmát meggyógyitsák vele.

Végre rákerült a sor Fatméra és Zeinabra is. Szinte hallhatólag dobogott a szivük ráncos, bő ruhájuk alatt. Az orvos kérdésére, hogy miért jöttek, Fatme egyszerüen rámutatott bebagyulált kis leányára.

A diakonissza levette a gyermek fejéről fehér kezével a piszkos fekete fátylat s ránézett siralmas arcocskájára. Számtalan faggyútól és piszoktól összeragadt copfocska borította a fejét. Az egyik orrcimpájában egy nagy karika függött, nyakán meg egy ragadós szijjon egy éppen olyan ragadós bőrzacskó, benne egy koránvers. Ebbe a varázsszerbe kapaszkodott Fatménak és a kis leányának a reménye, hiszen sokba került s ezért bizonyosra vették, hogy visszaadja a szegény vak leánykának a szemevilágát. A homlokán meg a nyakán még világos nyoma volt látható azoknak az égési sebeknek, amelyeket tüzes vassal sütöttek oda a gonosz szembaj kikergetésére.

A missziói orvos szomorúan rázta a fejét. Itt nem lehetett már segíteni. A látásnak minden szikrája kialudt Jobb szemét mindjárt ki is kell venni Akármilyen nehezére esett is ez az orvosi vélemény anyának és leányának egyaránt, annyi bizalomra mégis gerjedtek már az orvos iránt, hogy attól kezdve napról-napra eljártak kezelésre. Sokszor jó ideig kellett várakozniok, míg rájuk került a sor. Ott várakoztak, Fatmé hosszu szennyes-fehér kendőjében, amelyet ügyesen tudott nyurga alakjára rácsavarintani, meg a cingár Zeinab, egészen eltemetve fekete rongyai alá. Milyen jó, hogy a nyájas „szitt" odatelepedett ilyenkor a várakozók közé s bibliai történeteket beszélt nekik el odakinn az udvaron.

Amit eddigelé Istenről tudtak, az igen-igen kevés volt. Jóformán egyebet sem tudtak, mint a hitvallásukat: „La illah ill Allah, wa Muhammed rasul Allah!" (Nincs több Isten Allahn kivül és Mohammed Isten küldöttje.) Ennél többet tudni nem is volt szükséges egy együgyű bisari asszonynak Ha megbetegedett az ember, drága amuletteket vásárolt valamelyik sejknél, elzarándokolt valamelyik csodatévő sirhoz, vagy ha módja volt rá, „czár"-t rendezett, vad éjszakai szellemidézést és ördögüzést — Itt meg ezeket a különös történeteket beszélték Jézusról!

Zeinab olyan csöndesen ült ott, mint egy kis egér. Nem lehetett tudni, odahallgat e, hiszen szegény arcocskája egészen be volt burkolva. Talán aludt is. Fatménak azonban annyi nézegetni valója akadt jobbra-balra, meg annyi halk tereferélni valója a szomszédjaival, megtalált cigarettavégeknek suttyomban a kendője alatt elszívni valója, hogy bizonyosan nem sok ragadt meg a hallottakból az emlékezetében. (Folytatjuk).

HIREK.

Azt hisszük, olvasóinkat érdekelni fogja, ha közöljük a misszióegyesületünkkel szoros kapcsolatban álló Lipcsei Misszió munkájára vonatkozó legujabb adatokat:

A legújabb, 1930-i januári statisztika szerint a Lipcsei Misszió munkája nyomán létrejött evangélikus tamul-egyház Indiában 27105 tagot számlál az előző évi 26,646-tal szemben. 1929-ben 530 felnőtt pogányt keresztteltek meg. Keresztségre előkészítő oktatásban 1059-en részesülnek, Urvacsorát 11,387 egyháztag vett. Indiai munkaterén 8 német misszionáriusa és 6 misszionáriusnője munkálkodik a Missziónak.

Míg Indiában sokszor éveken át kell a Misszió munkásainak egy-egy lélekért tusakodni, addig Keletafrikában gazdag aratási munkában állnak misszionáriusai. 1928-ban 2400 négert keresztelhettek meg, 1929-ben is több mint 2000-et. S százak és százak készülnek elő a keresztyénség fölvételére. Ezek a nagy eredmények Isten iránti mély hálára és az ő nagy nevének magasztalására indíthatnak bennünket is, amint arra indítják a Lipcsei Missziót.

Dr. Puff lipcsei missziói orvosnak a poliklinikáján Madsámában 1929 folyamán 3233 új beteg járult hozzá ahhoz a 3598 beteghez, akik kezelésének a kezdete még 1928-ba nyúlik vissza. Kórházában 56 operációt hajtott végre és 1929-ben 333 beteget gyógyított. Milyen ékesen beszél az orvosi missziói áldásáról ez az egyszerű pár adat!

Missziói bélyeggyüjtés eredménye. Páter Westropp amerikai jezsuita tiz éve dolgozik az angol fennhatóság alatt álló Patuában mint misszionárius. Ez idő alatt csupán használt levélbélyegből háromezer font sterlinget, a mi pénzünk szerint körülbelül 84.000 pengőt vett be a misszió számára. Gyüjtsünk bélyeget a misszió számára!

A szerkesztő olvasói szives elnézését kéri, hogy rendkivüli *munkatorlódás következtében* az áprilisi és a jelen májusi szám erős késéssel jelenik meg. A juniusi szám már rendes időben fogja elhagyni a sajtót s idejében fog elérkezni kedves olvasóinkhoz.